

קבלת שבת

שנה חמש עשרה - עלון שבועי ■ מופץ ב-15,000 עותקים בארץ ובעולם

בסיעתא דשמיא, י"ז בטבת התשפ"א.

העלון טעון גניזה ■ אין לקרוא בשעת התפילה!

ניתן לקבל את העלון במייל KSHABAT@INN.CO.IL
הערות והארות, תרומות ובקשות להפצת העלון יתקבלו
בברכה בטל': 052-7620219.

פרשת ויחי

חסד עשה יוסף כאשר הסכים להישבע ולהפוך את הסכמתו להתחייבות של אמת כדי שלא יעכב פרעה על ידו. (טללי אורות)

"וַיִּשְׁתַּחוּ יִשְׂרָאֵל עַל רֹאשׁ הַמֶּטֶה" (מז, לא).

מִפְרֹשׁ רִש"י: "על שהיתה מטתו שלמה ולא היה בה רשע שהרי יוסף מלך היה, ועוד, שנשבה לבין הגויים והרי הוא עומד בצדקו".

וקשה: והרי ראובן חטא כשהחליף את יצועי אביו, ומנין ליעקב שנתכפר לו ולא היה במיטתו רשע? ועוד, הרי יוסף נשבה לבין הגויים "לפני ש"מלך היה", ומדוע רש"י מהפך את הקורות?

וביאר הגאון רבי נפתלי כץ זצ"ל, בעל ה'סמיכת חכמים': אכן נראה שחששו של יעקב עד כה היה שראובן נותר בחטאו, ושיוסף נגרר אחר מעשי הגויים שאצלם הוא שבו. אמנם מובא במדרש שהסיבה שראובן חש להצלת יוסף, מפני שיוסף אמר **"ואחד עשר כוכבים משתחוים לי" (לז, ט)**, וכיון שראובן ראה שהוא בחשבון האחים הבין שנתכפר לו חטאו, ולכן אמר "חייב אני להצילו". אמנם ראובן לא היה בטוח שנתכפר לו חטאו. שהרי היה זה רק חלום. אך עכשיו, כשהתברר שהחלומות אמת הן, שהרי יוסף היה מלך, הוברר מעל לכל ספק שנתכפר חטאו של ראובן.

והם הם דברי רש"י: **"על שהיתה מטתו שלמה ולא היה בה רשע"**, ראובן לא היה רשע **"שהרי יוסף מלך היה"** וממילא ראובן בחשבון האחים שלא חטאו, ויוסף לא היה רשע שהרי **"נשבה לבין הגויים והרי הוא עומד בצדקו"...**

(מתוקים מדבש)

"זבולן לחוף ימים ישכן... יששכר חמור גרם ריבץ בין המשפּתים" (מט, יג-יד).

רבינו מרן החפץ חיים זצ"ל אמר פעם לנדיב אחד, "אם אתם חושבים כי יש לכם חלק במסחר ואתם שותפים [כיששכר וזבולון], מדוע אינכם באים לעמוד על טיב הישיבה כמו שבמסחר באים להתעניין במצב העסק?" פעם נוספת, כשבירך ברכת המזון, והגיע לברכת "רחם"..." ונא אל תצריכנו ה' אלוקינו לא לידי מתנת בשר ודם וכו' שלא נבוש ולא נכלם לעולם ועד", נאנח הח"ח.

משגמר לברך, שאל אותו בנו ז"ל, על מה ולמה נאנח כל כך? השיב לו: אנו אומרים "שלא נבוש ולא נכלם לעולם ועד", לכאורה, אינו מובן מהו הפירוש "בושה לעולם ועד", וכי האדם הוא נצח? אמנם, אדם המחזיק תלמיד חכם ודואג עבורו ומהנהו כפי יכולתו, בחושבו, לי עצמי אין לי פנאי ללמוד, לכל הפחות יהיה לי חלק בזכויות של הלומד הנתמך על ידי, לאחר מאה ועשרים כשיתן דין וחשבון ישאלוהו: מדוע לא עסקת בתורה? ישיב: פלוני הלמדן, למד גם עבורו, תמורת זאת הענקתי לו מנכסיי.

אם כי תשובה זו ראויה היא לזכותו בזכויות, אמנם זהו רק אם הלמדן למד לשמה, לא כדי להתגאות ולא בכדי לקנטר ח"ו.

נמצא, כי כאשר יפשפשו במעשיו של הלמדן ובתורתו, ותמצא פגומה, אז יחזרו אל התומך ויודיעוהו כי תקותו נכזבה, משענתו - משענת קנה רצוף. בשעה זו הרי יבקש אותו תומך לעקור ללמדן את עינו, ויטען נגדו: למה זה רמייתך, אני שלא עסקתי בעצמי בחיי עולם, סמכתי עליך. לפיכך אנו מבקשים "ואל תצריכנו וכו' שלא נבוש ולא נכלם לעולם ועד", כלומר בחיים הנצחיים, מהמחזיקים אותי.

"אָבִי הַשְּׂבִיעֵנִי לְאֹמֶר הִנֵּה אָנֹכִי מֵת בְּקִבְרֵי" (ג, ה).

פירוש המלבי"ם ("ע"פ גיטין טו.): "ומצוה לקיים דברי המת".

הובא בספר 'מאחורי הפרגוד': סיפר **מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי שליט"א**, ששמע מפי הז'בינקער רב, הרב גרשונוביץ זצ"ל, שבצעירותו למד בטעלז, ובהגיע בין הזמנים פנה אל **ראש הישיבה הגאון רבי אליעזר גורדון זצ"ל** וביקש דמי נסיעה.

אמר לו הגאון, שהיה מיוחד באהבת-התורה שפיעמה בו: וכי תעלה על דעתך שאתן לך בחינם? תאמר סברה טובה, ותקבל!

אמר: הרי אני אביו, ועני חשוב כמת (נדריים סד), ומצוה לקיים דברי המת... פרך ראש הישיבה את הדברים על אחר: אימתי מצוה לקיים דברי המת, כשציוה בעודו חי. אבל אם יעמוד ויצווה לאחר מותו, אין משגיחין בו...

מכל מקום, נהנה מן הרעיון והעניק את דמי הנסיעה... (תורת חיים)

"וַיִּקְרְבוּ יְמֵי יִשְׂרָאֵל לָמוּת וַיִּקְרָא לְבָנוּ לְיוֹסֵף" (מז, כט).

להלן (מח, א) מספרת התורה על כך שנאמר ליוסף שיעקב חלה, "ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חולה", ומה הם הדברים אשר לאחריהם נאמר ליוסף כי יעקב חלה?

'הדברים האלה' הם בקשתו של יעקב ליוסף על קבורתו בארץ כנען והבטחתו של יוסף על זה. מדוע איפוא מיהר יעקב לצוות את יוסף על ענין קבורתו בעודו בריא, ומפני מה לא חיכה כדרך המצווים עד לפני מותו, שעה שחלה את חוליו?

אפשר ובאמת חש יעקב את עצמו חולה עוד טרם השביע את יוסף על ענין קבורתו, אלא שלמרות מחלתו וחולשתו נזהר שלא יידע מכך יוסף, שכן אם היה יודע מכך יוסף לא היה תוקף לשבועתו אשר נשבע ליעקב, שהרי הלכה פסוקה היא (ש"ע י"ד קכה) כי המבטיח דבר לחולה, אין עליו חיוב לקיים את הבטחתו ויכול הוא לטעון כי לא היתה כוונתו אלא להרגיע את רוחו של החולה אשר היה מתרגש אם לא היו נענים לבקשתו ולא היו מבטיחים לו. הבטחה כזאת אינה אלא 'נדרי אונסין' אשר אינם חלים שכן הנודר היה אנוס עליהם.

משום כך, נזהר איפוא יעקב שלא להודיע ליוסף את דבר מחלתו, וביקש ממנו כי ישבע על ענייני קבורתו בשעה שיוסף היה סבור כי יעקב בריא והרי הוא כאחד האדם, רק לאחר מכן כאשר נשבע יוסף את שבועתו מצא יעקב מקום להודיע את בנו על דבר מחלתו, שכן החשש לביטולה של השבועה אשר כבר חלה כבר לא היה קיים.

ואמנם, מיד "אחרי הדברים האלה", לאחר השבועה, "ויאמר ליוסף הנה אביך חולה" לא נאמר כאן שיעקב חלה לאחר הדברים הללו שכן באמת כבר חלה קודם לכן, וכל שנאמר כאן הוא כי הודיע השליח ליוסף את דבר מחלתו של אביו, מחלה אשר ממנה לא ידע עד כה. (תוספת ברכה)

"וְעֵשִׂית עִמָּדִי חֶסֶד וְאֱמֶת" (מז, כט).
מהו 'חסד ואמת' (עין בפירוש רש"י).

המגיד מדובנא ביאר זאת על פי משל: ראובן רצה לתת לחברו שמעון מתנה גדולה באהבתו אותו. חשש ראובן שמא משיבוא לתת את המתנה לשמעון, תבוא אשתו ותעכב על ידו. מה עשה, הקדים וכתב שטר חוב לשמעון, שטר שבו מתחייב לתת סכום כזה וכזה. כך ידעו ראובן ושמעון כי המתנה כבר מובטחת, ואין מנוס מקיומה לפי ההבטחה, שכן השטר שבידי שמעון יוצג לפרעון בפני בית הדין, אשר יכפו את פרעונו המלא.

והיה אם נשאל: האם יש בפרעונו של השטר טובה וחסד שעשה ראובן עם שמעון, או שמא זוהי חובה גמורה, פרעון חוב.

ברור כי כאשר יפרע ראובן את השטר, אין הוא עושה בכך כל חסד, שכן אין לו מנוס מכך, שהרי בין ירצה ובין לא ירצה, חובה עליו לפרוע את השטר. מאידך גיסא, הרי עצם כתיבת השטר והפקדתו בידי שמעון, היא מעשה חסד וצדקה, שהרי ראובן לא היה מוכרח על כך ועשה זאת רק בנדבת ליבו לטובתו של שמעון. נמצא, איפוא, כי **כתיבת השטר היתה מעשה של חסד, אך פרעונו היה אמת וחובה**, אמת שישודה בחסד.

כזו היתה גם שבועתו של יוסף ליעקב. עצם הסכמתו של יוסף להישבע ודאי היתה חסד, שכן לא היה מוכרח על כך ועשה זאת בנדבת לבו לכבוד אביו, וכדי למלא את בקשתו. ואולם, כשקיים יוסף את שבועתו היה זה קיום של אמת, של חובה שחייב את עצמו ע"י השבועה.

גם כאן, כמו במשל דלעיל, היתה הסיבה לשבועה - חששו של יעקב מאי יכולתו של יוסף בעתיד לקיים את השבועה בשל סירובו של פרעה. ידע יעקב כי די לבקש מיוסף והוא ימלא את בקשתו ברצון, כמו שהסכים עכשיו להישבע ברצון. אלא שחשש יעקב מהתנגדותו של פרעה, אשר תמנע את יוסף מלמלא אחר הבקשה, ולכן מיהר להשביע את יוסף שכן ידע כי אז לא תהיה ברירה לפרעה, והוא יהיה חייב להסכים.

ואכן, לאחר שמת יעקב הזכיר יוסף לפני פרעה את בקשתו של אביו אשר מילואה הובטח בשבועה: "אבי השביעני לאמר הנה אנכי מת בקברי אשר כרית לי בארץ כנען שמה תקברני ועתה אעלה נא ואקברה את אבי ואשובה". ואף פרעה אינו ממחר להסכים, אלא מפני השבועה: "ויאמר פרעה עלה וקבור את אביך כאשר השביעך" (בראשית ג, ה-ו). רש"י מפרש שם, כי אמנם לא הניחו לעלות אלא מפני השבועה ולולא זאת היה מונע בעדו מלקבור את אביו בארץ כנען.

מעשה זה, שכבר פורסם בעבר הרחוק, על אביו של הגאון רבי בן ציון פלמן זצ"ל בעל ה'שלמי תודה' - **הגאון רבי שמואל פלמן זצ"ל**, שבבחרותו זכה ללמוד בישיבת טלז, והיה מאריות שבחבורה, אשר רבים היו עומדים ומתפללים עימו בסוגיות הנלמדות, ולכן היה לר' שמואל קשר מיוחד עם חבריו מאותם ימים, וגם לאחר שעלה לארץ המשיך לשמור על קשר רציף בכתב בעמיהם. לאחר שנות העזים, אותם שניצלו וזכו לעלות לארץ, היו מרבים לבקר את ר' שמואל, וחוזרים ומתפללים עימו שעות רבות בסוגיות הש"ס מתוך ריתחת דאורייתא בהרגשה שכאלו הם חוזרים לשנות נעוריהם, וטעמה הטוב של מתיקות התורה, שזכו לקבל באותן שנים, לא פג מהם כל ימי חייהם.

אולם היו כמה מתלמידי ישיבת טלז, שכשעלו לארץ, לא עמדו בניסיונות, ורח"ל פרקו על תורה ומצוות, אבל עם כל זאת הקשר שהיה בינם לבין חבריהם בישיבה נשאר, והם המשיכו לשמור על קשר בצורה כזו או אחרת. והיו כמה מהם, שלמרות שפרקו על תורה ומצוות, היו ספוגים בטעמו הטוב והמשכר של לימוד התורה אותו ינקו בשנות נעוריהם, וזכרו את כל הסוגיות הישיבתיות, וכשדיברו על כך היו חוזרים מתוך הנאה רבה על הסברות הלמדניות מאותם ימים. הגר"צ היה מגדיר אותם בגדר "מומר לתאבון", ובעת השבעה על הגר"צ, כששמע **הגאון רבי דב לנדא שליט"א** את ההגדרה הזו, התבטא ואמר: "הלוואי מומר לתאבון!" והוסיף ואמר, שבאותם ימים היו קבוצות שלמות שפרשו מהתורה, והיו כופרים והאפיקורסים; מצד אחד האידיש העסיסית היתה על שפתם, ומצד שני פיהם היה מלא בנבלה ובכפירה. ועל אף שלימוד התורה היה אצלם כיכרון טוב ומענג, בכל זאת היו מלאים באפיקורסות ודעות כוזבות [וכשאלו את הגר"ד, היכן היא "התורה תבלין", ו"המאור שבה מחזירו למוטב", ענה ואמר: "אתם רוצים תורה תבלין? הגר"א אומר על הפסוק: "יערף כַּמָּוֶת לִקְחִי", שהתורה היא כמו גשם, שמה שזורעים היא מצמיחה, וכשזורעים קוצים - היא מצמיחה קוצים]. והוסיף, שהעיקר היה מחסרון יראת שמים, שלא למדו מתוך יראת שמים, ועל כן כשבאה ההשכלה הארורה, הם נלכדו ונפלו בה.

אחד מאותם אנשים היה **מר יהושע רבינוביץ**, שהיה באותם ימים ראש עיריית תל-אביב, ולאחר מכן שימש גם כשר האוצר. בבחרותו הוא למד בישיבת טלז, ובעת ששימש כראש עיריית תל אביב, היה גר בקרבת מקום לר' שמואל, ועל אף שפרק על תורה ומצוות, היה לו קשר חזק עם ר' שמואל, וכאשר ר' שמואל ביקש ממנו לסייע לאלו שהיו נצרכים לכך, היה משתדל ועושה כמיטב יכולתו.

אחד מהדברים האהובים על רבינוביץ היה לדבר עם בחוריו ישיבה בלימוד, והגם שהתנהג כנוי גמור, בכל זאת כשראה בחוריו ישיבה, נזכר בימים עברו, והיה מתעניין בסוגיות שבהן היו עסוקים ומתחיל להתפלפל עמיהם בלימוד, וספרי האחרונים כמו ה'קצות החושן', ה'נתיבות המשפט', 'שב שמעתא' ועוד, היו שגורים על לשונו. וכשהיה שומע את הסוגיא שלמדו בישיבה, היה מתחיל מיד לומר: "האם ראיתם את ה'קצות' בסימן זה וזה?" וכך יכול היה לעמוד שעה ארוכה ולהתפלפל הלך וחזור בתוככי הסוגיא. בדרך כלל, הזמנים שבהם רבינוביץ דיבר עם בחוריו הישיבות היו בשבתות, אשר אז לא היה עסוק בעבודה, וכדי להעביר את הזמן היה מטייל ברחוב עם כלבו.

בעת שהגר"צ למד בישיבת פוניבז' וחזר לשבת לבית הוריו, בכל פעם שרבינוביץ היה הולך ומשוטט ברחובות וראה את הגר"צ ממחר לתלמודו, היה קורא לו ומתעניין בסוגיא שעוסקים בה עתה בישיבה, וכדרכו מתחיל להתפלפל בה כחבורה ישיבה העוסק ראשו ורובו בהוויות דאביי ורבא. והיה הגר"צ אומר, שבדרך כלל הוא היה עם מדבר לעניין; הוויכוחים שלו לא היו ויכוחים של עמי הארצות, אלא ויכוחים למדניים. כאמור, בשבתות, כשהבחין שהגר"צ חזר

לבית הוריו, היה הרבה פעמים נעמד עם כלבו ליד הכניסה לבית הוריו ברחוב מאנה בתל אביב וממתין להגר"צ שייצא כבר כדי לדבר עימו.

הגר"צ סיפר, שבדרך כלל השתדל להימנע מלפגוש את רבינוביץ, הוא לא רצה להיות במחיצתו ובפרט בשבתות, בעת שספק ב"מחלוקת מות יומת". אבל כשלא הייתה ברירה ונפגש בו, היה יכול רבינוביץ לעמוד במשך שעה ארוכה ולדבר בלימוד.

באחת השבתות חרג הגר"צ ממנהגו להימנע מלהיפגש עם רבינוביץ, ובאותה שבת לא די שהיה מוכן לפגוש, אלא עוד שהוא הקדים והמתין לרבינוביץ מתחת לביתו כדי שיצא ויכול לדבר עימו בלימוד, ולא מאהבת יונתן... כי הלא משנאך ה' אשנא, אלא מסיבה אחרת לגמרי. שבסופו של יום יתברר, כי מאותה שבת רבינוביץ הכופר הזה ינוח לו זמן מועט מכפירתו, ומעשה שהיה כך היה:

אחת מהמשפחות שהתגררו באזור היתה משפחה ברוכת ילדים, שלא יכלה להמשיך לדור בדירתה הקטנטנה, ומשום כך חסכו פרוטה לפרוטה והרחיבו את דירתם במעט, שקמעא ירווח להם ויוכלו להמשיך ולהתגורר בדירה הזו ולחיות בה חיים סבירים.

אלא שהרחבה זו נעשתה ללא היתרי בנייה, והשכנים החילוניים שבבני התלוננו לעירייה על כך, ומשום כן הוציאה העירייה צו הריסה על הבנייה הלא-חוקית הזו. האבא, שהכיר את ר' שמואל פלמן, שהיה אז רב בית הכנסת וידע על קשריו עם ראש העיר - רבינוביץ, ביקש ממנו שידבר על לבו של ראש העיר, שיחמול עליו ועל משפחתו החייה בדוחק גורא ויבטל את צו ההריסה שהוציאה העירייה על התוספת שבנה בביתו. ר' שמואל עשה כבקשתו ומיד עמד בקשר עם רבינוביץ לבקש ממנו לדחות או להקפיא את צו ההריסה, אבל רבינוביץ טען שאין לו אפשרות לבטל את ההריסה, כי הבנייה הזו אינה חוקית, ובפרט כשיש כאן תלונה של השכנים, הרי על פי חוק הוא מחוייב להרוס את הבנייה הזו, ואינו יכול בשום דרך לעצור את התהליך הזה. ר' שמואל ניסה עוד לדבר ולהשתדל על זה, אבל רבינוביץ היה נחרץ כולו שאין על מה לדבר, ואין בסמכותו למנוע ביצוע של הוראה כזו.

בנו של אותו אדם שבנה את התוספת הזו היה חבר טוב של הגר"צ מבית הכנסת, וכששמע את התשובה השלילית שהגיעה מצידו של רבינוביץ, החליט לפנות אל בנו של ר' שמואל - הגר"צ, וסיפר לו את כל הסיפור, כולל תשובתו השלילית של רבינוביץ, ואמר להגר"צ, שכיוון שהוא רואה שיש לו קשרים טובים עם רבינוביץ, שבכל שבת שהגר"צ חוזר מהישיבה, רבינוביץ נהנה מאוד לדבר עימו, ולפעמים אף ממתין לו מחוץ לביתו, אולי בעזרת הקשרים הללו יצליח לפעול איזושהי ישועה, שתדחה או תבטל את צו ההריסה.

הגר"צ הסכים לנסות לעזור, ומשום כך בשבת הקרובה הכין הגר"צ הרבה נושאים מעניינים בלימוד, שיוכל לדבר עליהם עם רבינוביץ, ובהם הרבה סברות שידע שרבינוביץ ינהה לפלפל בהם. כאמור, הוא שינה ממנהגו ובשבת הזו הקדים ובא לפתחו של בעל הכלב, והמתין לו שיצא.

ואכן, לא עבר זמן רב ורבינוביץ יצא החוצה, ומיד כשראה את הגר"צ עומד וממתין שם, פנה אליו בשאלה: "מה חידשתם השבוע?" והגר"צ, שכבר עמד מוכן, התחיל מיד להרצות את חידושו, ושעה ארוכה עמדו ופלפלו יחדיו. כשסיימו ראה הגר"צ, שבאמת רבינוביץ מרוצה מהשיחה הזו, ורוחו טובה עליו, וידע שעתה היא עת הכושר לבקש בעד המשפחה המדוברת. הוא פנה אליו ואמר:

"יש לי בקשה ממך, האם תוכל לעזור לי?"

ענה לו רבינוביץ: "לבקש אתה בוודאי יכול, ולאחר מכן אראה אם אוכל לעזור בעניין הזה או לא".
אמר לו הגר"צ: "לא, בבקשה הו חשונה לי יותר מהכל, ולכן לפני שאני מבקש ממך את הדבר, אני רוצה שתבטיח לי שתעשה כל מה שביכולתך כדי לקיים את הבקשה הזו".

ענה רבינוביץ: "תראה, אני לא יודע מה אתה רוצה לבקש, ולכן איני יכול להבטיח לך לקיים את הבקשה, אבל אני מבטיח לך שאתייחס ברצינות לבקשה שלך".

התחיל הגר"צ לבקש בעד המשפחה, שהעירייה גרה עליהם צו הריסה, ותיאר בהרחבה את הסבל הגדול שנגרם להם עקב הצפיפות בבית, וגם עתה אינם חיים חיי פאר והרחבה, אלא רק הוסיפו את המינימום שבמינימום כדי שיוכלו לחיות חיים נורמליים, וכאן ביקש מראש העיר, שלא יחתום על צו ההריסה, וישתדל לבטלו. רבינוביץ ענה לו כדרך שענה לאביו ר' שמואל, שאינו יכול לעזור בעניין זה מאומה, שעל פי חוק הוא מחוייב לחתום, ואינו יכול לעבור על חוקים פשוטים וברורים. אבל הגר"צ לא הניח לו, ובדמעות המשיך לדבר על לבו שיחוס על אותה משפחה אומללה, שעולמם יחרב עליהם כשיהרס להם את תוספת הבנייה.

רבינוביץ שמע את הדברים, וניכר עליו שלקחם לתשומת לבו. והוא התחיל לחשוב איך יוכל לעזור בעניין, ולאחר כמה דקות של מחשבה פנה אל הגר"צ ואמר לו: "טוב, בוא נעשה עסק, אני אסדר העניין בדרכים מסוימות, וצו ההריסה לא יצא לפועל, ותמורת זאת אתה תתחייב ללמוד עבורי רבע שעה בכל יום. אבל הלימוד הזה לא יהיה על חשבון הסדרים שאתה בין כל וכה לומד, אלא על חשבון זמנים שאתה לא אמור ללמוד בהם, שאז תיחד רבע שעה לימוד לזכותי. ולדוגמא: אם אתה מסיים את הלימוד בלילה בשעה שתיים עשרה, תוסיף עוד רבע שעה של לימוד לזכותי".

הגר"צ לא ענה מיד, אלא שתק וחשב. רבינוביץ ראה שהוא שתוק ומהסס בדבר, פנה אליו ואמר לו: "מה אתה שותק? אנו עושים כאן עסק טוב!"

ענה לו הגר"צ: "אם זו בקשתך, אז יש לי בקשה נוספת בעבורך; אני רוצה שתמורת זאת שאלמד בסעודה רבע שעה, אתה בכלל שמת תשומר את השבת במשך רבע שעה, כמו שהיית שומר את כשלמדת בטלז".

השיב לו רבינוביץ: "זה לא שייך, אתה רואה איך אני מכור לסגירות ומעשן כל הזמן, אני לא מסוגל לעמוד רבע שעה ללא עישון סיגריות", אבל מיד המשיך ואמר: "יש לי רעיון, בכל שבת אני קם בבוקר בשעה 6:30 ומעתה אני אוסיף עוד רבע שעה של שינה ארוכה רק בשעה 6:45, וזה יהיה לי רבע שעה של שמירת השבת".

אמר לו הגר"צ: "עסקים לא עושים בשינה, אם אנו סוגרים עסקה, העסק חל רק בשעה שאתה ער ולא ישן".

רבינוביץ ראה שהעסק רציני והציע: "אם אתה מוסיף לעסקה את הסעיף הזה של שמירת שבת, אני רוצה להוסיף עוד סעיף - שמעבר לזה שתלמד בעבורי רבע שעה, תלמד גם מסכת מיוחדת בעבורי".
אמר לו הגר"צ: "אני מסכים, אלמד מסכת ביצה בעבורך".

אמר רבינוביץ: "לא, אם אנו הולכים על שבת, אז שיהיה שבת עד הסוף, והמסכת שתלמד בעבורי תהיה שבת". כשהשיב הגר"צ בחיוב, לחצו ידיים וסגרו את העסקה.

לאחר כמה שבועות פגש רבינוביץ שוב את הגר"צ ואמר לו: "אתה זוכר את הסקה? אני את החלק שלי עשיתי, מה עם החלק שלך?"

ענה לו הגר"צ: "כאשר אני סוגר עסקה, אפשר לתת בי אמון, אין לך סיבה לדאוג". רבינוביץ קיים את חובתו והעירייה אכן לא הרסה את תוספת הבנייה, ולגבי שמירת השבת, סיפר רבה של תל אביב מאותם ימים, שרבינוביץ אמר לו פעם, שבכל שבת יש לו רבע שעה מהשעה 9:00 ועד ל-9:15 שבה הוא שומר שבת בדיוק כמו ששמר בעת שלמד בטלז, וסיפר לו אודות העסקה שסגר עם הבחור בן ציון פלמן.

לעילוי נשמת

דניאל הכמת בן דוד, אליהו בן חנה יונה, הרה"צ אליעזר בן מנונו זצוק"ל, יהודה בן יוסף ז"ל, שושנה פורן בת טאוס, חנה יונה בת רומיה, פרינץ נמכי בת עוסניגאן, שולמית חווה בת הר"ר רפאל ז"ל, שושנה רוזט בת שלום.

לדיווג הגון

שרה בת אלה, רבקה בת דבורה

לרפואת

איתמר שריה בן עדית, ראובן בן שרה, נסים בן חורם, מונירה בת פרינץ נמכי, אביעד מאיר יהודה בן עדית, בתושח"י

העלון מוקדש להצלחת ברו"ג ישי בן אילה, הרמים בן מונירה, עידן וילך בני מרים, משפ' מצור וכל התורמים והסניעים בהפצה. אליהו בן אילה